

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Геополітика/геоекономіка

Освітня програма Міжнародні економічні відносини

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від “_”2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Геополітика/геоекономіка
Освітня програма	Міжнародні економічні відносини
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою вивчення дисципліни «Геополітика/геоекономіка» є формування у студентів знань у сфері здійснення міжнародної політики, та функціонування глобальної економічної системи. Передбачено вивчення основних закономірностей, принципів і категорій організації світових політичних інтересів та економічних процесів, аналіз положень геополітики і геоекономіки сучасного світу та визначення ролі, значення та пріоритетних напрямів України в міжнародних економічних відносинах.

Цілі навчальної дисципліни «Геополітика/геоекономіка»: в результаті вивчення дисципліни «Геополітика і геоекономіка» студенти повинні володіти теоретичними основами територіальної організації економічних процесів у світі, що пояснюють процес формування різних просторових (територіальних) систем; засвоїти методичні прийоми аналізу світогосподарських процесів, суб'єктів геоекономічного простору; аналізувати політичні позиції держав, структуру міжнародних ринків товарів та послуг, ринку міжнародних інвестицій та капіталу, міжнародного фінансового ринку, міжнародного ринку праці; визначати перспективи міжнародної інтеграції та бізнесу; оцінювати ефективність застосування інструментів інтеграційної політики.

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП):

ЗК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП):

ПРН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення,

усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН 6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН 19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН 23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Сутність та предмет вивчення геополітики і геоekonomіки як самостійних наук.	Геополітика як наука: предмет, джерела, категорії та функції. Сучасна геополітична думка. Атлантизм. Мондіалізм і неомондіалізм. Інші сучасні школи геополітики. Неоєвразійство. Глобалізм. Основи геоekonomіки як науки. Базові категорії геоekonomіки як науки. Теоретичні концепції геоekonomіки в сучасній геополітиці. Методи, стратегія і техніка геоekonomіки. Геоekonomіка як інструмент геополітики.	Тести, питання, кейси
2.	Особливості функціонування інституту держави в системі геополітичного геоekonomічного простору	Поняття планетарного дуалізму. Класифікаційні ознаки континентальних і морських держав. Геополітика континентальної держави. Геополітика морської держави. Геополітика і військова тамогутність. Heartland і нова світова система. Геополітичні ідеї Н. Спайкмена. Феномен ринку в геоekonomіці. Особливості організації	Тести, питання, кейси

		геоекономічної конкуренції.	
3.	Геополітичні і геоекономічні аспекти процесів глобалізації, інтернаціоналізації та інтеграції в світі.	Міжнародний валютний фонд (МВФ). Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). Генеральна угода щодо тарифів і торгівлі (ГАТТ) група Всесвітнього банку. Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), і Міжнародна агенція щодо гарантій інвестицій (МАГІ). Регіональний банк розвитку Азії (АзБР), Африки (АфБР), Латинської Америки (ЛАБР), і Європи (ЄБРР). Організація Об'єднаних Націй (ООН). Економічна і соціальна рада (ЕКОСОС), регіональні економічні комісії для Європи, Азії і Далекого Сходу, Азії, Африки, Латинської Америки и Карибського басейну, Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО), Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Міжнародна організація праці (МОП). Інтеграційні угруповання загальноконтинентального значення (в Європі – ЄС, на американському континенті – НАФТА, в Азії – АСЕАН), та малі інтеграційні угруповання. Чорноморське Економічне Співробітництво (ЧЕС). Геоекономічні фактори в фінансових відносинах між зарубіжними країнами. Геоекономічні аспекти грошового обігу в світовій економіці	Тести, питання, кейси
4.	Роль США та ЄС на геополітичній і геоекономічній карті світу.	Історичний нарис розвитку і становлення геополітичної позиції США в сучасному світі. Геополітика Сполучених Штатів Америки. Континентальна імперія. Світова імперія. Особливості здійснення геополітичної та геоекономічної діяльності США після терористичних атак. Позиції США на ринку енергоресурсів. Геополітична стратегія США на валютному і кредитному ринках. Чинники впливу на сучасну європейську геополітику. Військово-політичний аспект євроінтеграції. Розширення ЄС на схід: геополітичні та геоекономічні наслідки. Трансформація ЄС в наднаціональну спільноту: основні засади і сучасні проблеми. Геополітичні перспективи подальшого розширення ЄС. Геоекономічні моделі об'єднаної Європи. Регіоналізація Європи. Суперечності європейської інтеграції. Стратегічне партнерство і протистояння ЄС – США.	Тести, питання, кейси
5.	Геополітика і геоекономіка провідних держав сучасного світу	Росія в системі геополітичних відносин. Геополітичне поле Європи. Геостратегія Китаю. Геополітика Японії. Геополітика країн Близького Сходу. Геополітика країн Африки і Латинської Америки	Тести, питання, кейси

6	Характеристика України як суб'єкта світової геополітики і геоeкономіки	Геополітичне та геоeкономічне положення України: глобальне, регіональне та локальне. Геополітична регіоналізація України. Внутрішня геополітика в Україні. “Західний” напрям геополітичної думки: історичний контекст і сучасність. “Балтійсько-Чорноморська” геополітична концепція С.Рудницького. “Чорноморська” концепція Ю. Липи. Україна в американській геополітиці: З.Бжезінський, Г.Кіссінджер, С.Хантінгтон та ін. Україна в концепціях польських, угорських, румунських геополітиків.	Тести, питання, кейси
---	--	---	-----------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Практичні заняття	40
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	-
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Лекції																	
Практичні з-тя	4	4		4		4		4		4		4		4		8	
Самостійна р-та															10		
Індивідуальні завдання																	
Залік /Екзамен																	50
Всього за тиж-нь	4	4		4		4		4		4		4		4	10	8	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи. — Львів: Лілея-НВ, 2000. — 236 с. Василенко И. А. Политическая глобалистика: Учеб. пособие. — М.: Логос, 2003. — 359 с. Василенко С. Д. Україна: Геополітичні виміри в загальноєвропейському процесі. — Одеса: ОДМА, 2000. — 208 с. Гаджиев К. С. Геополитика. — М.: Междунар. отношения, 1997. — 384 с. 	

5. Геополітика: Підручник / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. — К.: МАУП, 2004. — 296 с.
6. Дергачев В. А. Глобальная геэкономика: Трансформация мирового экономического пространства. — Одесса: ИПРЭЭИ НАНУ, 2003. — 238 с.
7. Діалог цивілізацій: нові принципи організації світу. — К.: МАУП, 2002. — 232 с.
8. Діалог цивілізацій: протиріччя глобалізації. — К.: МАУП, 2003. — 376 с.
9. Колосов В. А., Мироненко Н. С. Геополитика и политическая география: Учебник. — М.: Аспект-Пресс, 2001. — 479 с.
10. Мадіссон В. В., Шахов В. Л. Політологія міжнародних відносин: Навч. посіб. — К.: Либідь, 1997. — 176 с.
11. Мадіссон В. В., Шахов В. Л. Сучасна українська геополітика: Навч. посіб. — К.: Либідь, 2003. — 176 с.
12. Мальський М. З., Мацях М. М. Теорія міжнародних відносин. — Львів: ЛНУ, 2002. — 392 с.
13. Нартов Н. А. Геополитика: Учебник. — М.: ЮНИТИ, 1999. — 359 с.
14. Політична система України: особливості становлення, тенденції розвитку. — К.: Парламентське видавництво, 2002. — 328 с.
15. Рудич Ф. М. Політологія: Курс лекцій. — К.: Ін-т держави і права ім. В. Корецького, 2000. — 200 с.
16. Сирота Н. М. Основы геополитики: Учеб. пособие. — СПб.: ИВЭСЭП; Знание, 2001. — 136 с.
17. Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти / За ред. Ф. М. Рудича. — К.: МАУП, 2002. — 488 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних економічних відносин вул. Чорновола, 1 (0342) 75-20-27 http://kmev.pnu.edu.ua kaf_mev@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	
Контактна інформація викладача	

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Неприпустимі плагіат та списування.
Пропуски занять (відпрацювання)	Обов'язковим для отримання позитивної оцінки є відвідування більш 50% занять та виконання самостійної роботи. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання завдання із теми.

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 50% від відповідної кількості балів), проте студент не обмежений у досягненні конкретного балу і завжди може його отримати за допомогою отримання додаткових завдань.
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття розглядається є підставою для зниження оцінки студента та направлення звернення до куратора академічної групи.
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	<p>Результати неформальної освіти враховуються під час оцінювання студентів, як в розрізі конкретних тем, так і самостійної роботи. Підставою для зарахування результатів неформальної освіти виступає наданий валідний сертифікат.</p> <p><u>Рекомендовані платформи:</u></p> <p>Coursera EdX Prometheus EdEra EduHub TED</p>

Викладач _____